

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРЛИГИ

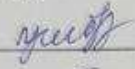
С. Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети

Филология факультети

Чет тилдер кафедрасы

«МАКУЛДАШЫЛДЫ»

Окуу башкармалыгынын башчысы

 Ж.Ж. Усубалиева

« 5 » 09 2025 -ж.

Окуу иштери боюнча проректор

 А.О. Омурова

« 20 » 2025 -ж.

ҮЙРӨНҮЛҮП ЖАТКАН ТИЛДИН САЛЫШТЫРМА ТИПОЛОГИЯСЫ
ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН ЖУМУШЧУ ПРОГРАММАСЫ

Даярдоонун багыты: 550300 – Филология билим берүү

Даярдоонун профили: Англия тили жана адабияты

Бүтүрүүчүнүн квалификациясы: бакалавр

Окутуу формасы: күндүзгү

НАРЫН – 2025

1. Жумушчу программа 550300- Филология билим берүү багыты боюнча ЖКББ МББСнын талаптарына ылайык түзүлгөн.

2. Жумушчу программаны түздү.

«Чет тилдер»
Кафедрасынын башчысы

(колу)

АБДЫРАЗАКОВА
М.У.

3. Чет тилдер кафедрасынын 20 18 -жылдын « 1 » сентябрь
№ 1 протоколу менен **ЖАКТЫРЫЛГАН.**

Кафедра башчысы, п.и.к.,доцент

(колу)

Эгимбаева Жаңыл
Болоткановна

4. Филология факультетинин кеңешинин отурумунда 20 18 -жылдын
« 3 » сентябрь № 1 протоколу менен **ЖАКТЫРЫЛГАН.**

5.Кафедра башчысы, .и.к.

(колу)

Эгимбаева Ж.Б.

Факультеттин деканы, педагогика
илимдеринин кандидаты,
доценттин милдетин аткаруучу

(колу)

Таштанкулова
Жеңишгүл
Жээнчороевна

Мазмуну:

I. МЕТОДИКАЛЫК УЮШТУРУУ БӨЛҮМҮ

- I.1 Дисциплинанын максаты жана тапшырмасы
- I.2 Дисциплинанын жогорку билим берүүдөгү орду
- I.3 Дисциплинанын мазмунун өздөштүрүүдөгү талаптар
- I.4 Дисциплинанын көлөмү жана окуу иштеринин түрлөрү
- I.5 Текшерүүнүн формалары
- I.6 Дисциплинанын технологиялык картасы

I. ОКУУ ПРОГРАММАСЫНЫН МАЗМУНУ

- I.1 Дисциплинанын бөлүмдөрүнүн мазмуну
- I.2 Студенттердин өз алдынча иш алып баруусу боюнча суроолор жана тапшырмалар

II. ДИСЦИПЛИНАНЫ ӨЗДӨШТҮРҮҮ БОЮНЧА БААЛОО КАРАЖАТТАРЫ

- III. 1 Проекттердин темалары
- III. 2 Экзамендерге карата суроолор

IV. БИЛИМ БЕРҮҮ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

- V. Окуу-методикалык: негизги жана кошумча адабияттар.
- VI. Дисциплинанын маалыматтык жана материалдык-техникалык жабдылуусу
- VII. Дисциплинанын материалдык-техникалык жабдылуусу

Киришүү

Республикабыздын жогорку окуу жайларында англис тили боюнча адистерди даярдоочу факультеттеринде 30 жылдан ашуун окутулуп келе жаткан “Англис жана кыргыз тилдеринин салыштырма типологиясы” курсу боюнча алигиче атайын программа иштелип чыга элек эле. Аталган сабак боюнча дарстарды окутууда англис жана орус тилдеринин салыштырма типологиясынын программасы пайдаланылып келген.

Ошондуктан С.Нааматов атындагы НМУнун Филология факультетинде окутуулуп келе жаткан лекция жана практикалык сабактарды өтүү боюнча тажырыйбалар ушул программаны иштеп чыгыш үчүн негиз жана чоң таяныч болду.

Чет тилдерди окутуучу адистигинин аяктоочу курсунда окулуп, “Англис жана кыргыз тилдеринин салыштырма типологиясы” студенттерге теориялык билим беришти жыйынтыктайт. Кыргыз тилинин практикалык курсу, англис тилинин фонетикасы жана фонологиясы, грамматикасы, лексикологиясы, англис тилин окутуу усулу, англис тилинин стилистикасы, “Тил илимине киришүү”, “Германистикага (герман филологиясы) киришүү” боюнча студенттердин алган билимине, илимий түшүнүктөрүнө таянат.

“Англис жана кыргыз тилдеринин салыштырма типологиясы” курсу 32 саатка эсептелген, 16 сааты лекциялык, 16 сааты практикалык жана 28 өз алдынча иштөө боюнча сааттар бөлүнгөн. Эгер студенттердин жалпы билим деңгээлине ылайык келсе, кафедранын чечими менен бүтүм чыгарып, курсту англис тилинде өткөрсө да болот, демейде аталган курс студенттердин эне тилинде – кыргыз тилинде окутулат.

Англис тилин кыргыз студенттерине окуп үйрөтүүдө алардын эне тилин такыр четтетип салышка мүмкүн эмес, баары бир ар убактан бир убак кыргыз тилине таянычка, кыргыз тилине кайрылышка туура келет. Ошондуктан, “Англис жана кыргыз тилдеринин салыштырма типологиясын” окутуунун **негизги максаты** – кыргыз студенттерине англис тилин аң-сезимдүүлүктүн негизинде окутуп үйрөтүштө, англис жана кыргыз тилдеринин структураларындагы шайкештик жана айырмачылык кубулуштарын теориялык жана практикалык түрдө өздөштүрүп, аларды эске алып, ошол кубулуштар боюнча илимий караштарды талдап, студенттерди тилдин типология боюнча илимий изилдөө иштерине тартууда.

“Англис жана кыргыз тилдеринин салыштырма типологиясы” курсунда буга чейинки өтүлгөн сабактардан өздөштүрүлгөн теориялык жана практикалык билимдер кайталанбайт, курстун структурасы эки тилдин тилдик бирдиктерин өз ара салыштырышка, аларды илимий-практикалык жактан талдашка жана жыйынтык чыгарышка багытталган. Эки тилдеги тилдик бирдиктерди өз ара салыштыруу бир жагынан ар бир тилдеги ар түркүн кубулуштарды илимий-теориялык жана практикалык билимдерди иш жүзүндө колдоно билиште турат, мына ушул эки жагдайдан англис тилин окутуп үйрөтүш усулу келип чыгат эмеспи, анткени англис тилин окутушта анын бирдиктерин семантизациялап түшүндүрүштүн эң бир **негизги ыкмасы** мына ушунда.

Программада ар бир тил өз алдынча структуралык система катары алынып, англис жана кыргыз тилдеринин салыштырма типологиясынын негизги маселелери программага камтылды жана ошону менен бирге эки тилдик структуралык өзгөчөлүктөрүн өз ара типологиялык жактан салыштырып чыгышты программа талап кылат. Бирок маселенин мындай коюлушу программанын бардык бөлүктөрү лекциялык курстарда толук бойдон чагылдырылыш керек дегенге жатпайт, лекциялардын жана практикалык сабактардын пландарын иштеп чыгышта бүтүрүүчү курстун студенттери “Англис тилинин теориялык грамматикасы”, “Англис тилинин теориялык фонетикасы”, “Англис тилинин лексикологиясы” боюнча алышкан билимдерин эстери менен чыгарыша элек экенин көңүлгө алыш дурус. Мына ушул жагдайдын өзү эле аталган сабактарга тиешелүү илимий маалыматтарды терең талдап отурушту талап кылбайт, ар бир лекциянын темасын, планын иштеп чыгышта программа жөн гана көрсөтмө каражат болуп саналат, лекциялардын жана практикалык сабактардын пландарын иштеп чыгышта ар бир лекторго, окутуучуга эркиндик берилет, ал эми программа жалпы багыт берүүчү **усулдук каражат**, лекциялардын жана практикалык сабактардын темалары жана пландары программага камтылган маселелердин негизинде түзүлүшөт, бул ар бир адистин илимий деңгээлине, билимине тиешелүү. Программа салыштырма типология боюнча дарс окуган жана практикалык сабак өткөн адистер үчүн усулдук колдонмо болуп саналат.

Салыштырма типология курсу өзүнөн мурда окутулган сабактардын жыйынтыктарына таянгандыктан ар бир лекциянын башталышында ошол тема боюнча илимий маалыматтарды эске түшүрүп, ошол материалдарды кайталап чыгышты студенттерден талап кылышты сунуш кылабыз, ошондо гана мурда өздөштүрүлгөн билимдерди ыгы менен пайдаланышка болот.

Салыштырма типология боюнча дарс окуган жана практикалык сабак өткөн адистер үчүн программа догматикалык көрсөтмөлөр жыйнагы эмес, өз илимий деңгээлине жана студенттердин билим жагдайына карап, программада коюлган талаптарды өзгөртсө болот, программалык материалдардын берилиш иретин, темаларды бөлүштүрүүнү да жагдайга карата иштеп чыкса болот. Ал эми программада көрсөтүлгөн сааттардын бөлүштүрүлүшү үлгү болуп саналат. Кай бир темаларды ылайыгына карап, атайын курс окуш үчүн бөлүштүрсө болот, мындай темалар катары “Тилдердин морфологиялык структураларынын типологиясы” , “Англис жана кыргыз тилдеринин тыбыштык типологиясы”, “Англис жана кыргыз тилдериндеги этиштердин ыңгай жана модалдуулук маселелери” ж.б. көрсөтүшкө болот.

Англис тилин окуп үйрөтүш үчүн өтө зарыл катары эсептелген темаларды дарстарда жана практикалык сабактарда толугураак талдап чыгыш сунуш кылынат. Мына ушундай темаларды жана материалдарды салыштырып чыгышта атайын жыйынтыктар чыгарылат, англис тилинин фонетикалык жана фонологиялык, грамматикалык жана лексикалык кай бир татаал маселелерин кыргыз окуучуларына тезирээк жана эффективдүү үйрөтүш үчүн ар түркүн усулдук сунуштарды иштеп чыгышка программа багыт берет, бирок программа

англис тилин окутуштун усулдук программасы эмес экенин эстен чыгарышка болбойт, ошондуктан ар бир тема боюнча усулдук сунуштун айланасында көп сөз кылыштан сак болушту эскерте кетебиз, анткени – англис жана кыргыз тилдеринин салыштырма типологиясы англис тилин окутуш усулу эмес, бул өз алдынча илимий- теориялык жана практикалык атайын сабак.

Англис жана кыргыз тилдеринин салыштырма типологиясынын алдында төмөнкүчө илимий-теориялык жана практикалык маселелер турат.

1. Салыштырма типологиянын багыттары жана бөлүктөрү, алардын илимий-теориялык жана практикалык жоболору,
2. Салыштырма типологиянын жана тилдик типологиянын багыттарынын, бөлүктөрүнүн ич арасындагы карым-катыштык байланыштар,
3. Өз ара тектештиктери жок тилдерди типологиялык жактан салыштырып талдоодогу илимий жана практикалык ыкмалар, аларды немис жана кыргыз тилдерин типологиялык салыштырууда колдонуу.
4. Ар бир темага, анын мазмунуна ылайык немис жана кыргыз тилдеринин структуралык бирдиктерине, алардын өзгөчөлүктөрүнө ылайык теориялык көз караштар, аларды сын көз менен караш жана талдаш,
5. Илимий көз караштарды мына ушундайча талдоонун натыйжа- сында ар бир маселе боюнча өз алдынча жыйынтык чыгарышка умтулуш, ошонун негизинде студенттерди илимий изилдөө ишин жүргүзүшкө багыттап, машыктырыш,
6. Ар бир тема боюнча атайын илимий адабияттарды, адабий көз караштарды талдап, ошонун натыйжасында студенттерди курстук иш, реферат, дипломдук (бакалаврдык, магистрлик) иштерди аткарышка тартып, жол көрсөтүш, илимий жактан жетекчиликке алыш (албетте, бул маселе салыштырма типология боюнча дарс окуган жана практикалык сабак өткөн адистин илимий деңгээлине байланыштуу).

“Англис жана кыргыз тилдеринин салыштырма типологиясы” курсун төмөнкүдөй үч бөлүккө жүргүзүшкө болот:

1. Төмөнкү курстарда эле студенттердин илимий ийримдеринде салыштырма типологиянын элементтерин колдонуп, илимий иш жүргүзүштү, илимий докладдарды, маалыматтарды жасашты студенттерге сунуш кылса болот. “Тил илимине киришүү” “Англис тилинин теориялык фонетикасы”, “Англис тилинин лексикологиясы”, “Англис тилинин теориялык грамматикасы” боюнча дарстарда жана практикалык сабактарда типологиянын ылайыктуу кай бир маселелерин камтый кеткен дурус, ошол маселелер боюнча курстук иштерди аткарышты сунуш кылса болот. Мына ушуну **“Англис жана кыргыз тилдеринин салыштырма типологиясынын” башталгыч бөлүгү** дейбиз.
2. Ал эми аяктоочу курста “Англис жана кыргыз тилдеринин салыштырма типологиясы” боюнча атайын системалык курс өтүлөт, муну

“ Кыргыз мектептеринде англис тилин окутушун лингвистикалык негиздери” деген атайын курс же атайын семинар менен шайкеш өткөрүү дурус натыйжа берет (мындай атайын курсту же атайын семинарды акыркы семестрде өткөрүш максатка ылайык) муну **“Англис жана кыргыз тилдеринин салыштырма типологиясынын”** негизги курсу дейбиз.

Дисциплинанын технологиялык картасы

Дисциплинанын аталышы	Денгээли/баскычы (бакалавриат/магистратура)	зачеттук бирдиктин саны/ кредиттер	Текшеруунун формасы	Курс, семестр
Салыштыр-матипология	бакалавриат	2 16/16 СРС -28 Жалпы 60с.	Экзамен	3-курс 2 жарым жылдык

Базалык модуль (дисциплина боюнча билимин текшеруу)				
Аттестациялык иштин темасы жана тапшырмасы	Жүрүп жаткан аттестациянын түрлөрү	Аудиториялык же аудиториялык эмес.	Баллдын минималдык саны	Баллдын максималдык саны
Семинарларда жооп берүүсү	Семинарларда жооп берүү жана тапшырмаларды аткаруу	класстык	18	30
Өз алдынча иштерди аткаруусу (реферат жазуу, берилген темалар боюнча проекттик иштерди аткаруу)	Студенттердин жеке иш алып баруусу боюнча аткарган иштери	Студенттердин жеке иш алып баруусу боюнча аткарган иштери	24	40
Негизги темалар боюнча тушунуктор МРК	Текшеруу иштери, тес тирлөө	аудиториялык же аудиториялык эмес	18	30
Итого:			60	100

**“Англис жана кыргыз тилдеринин салыштырма типологиясы” боюнча
сааттарды бөлүштүрүү үлгүсү**

№	Негизги темалар, алардын бөлүктөрү	Теория- лык дарстар	Практи- калык сабактар
1	Салыштырма типологиянын жалпы теориялык маселелери	2	2
2	Салыштырма типологиядагы изморфизм жана алломорфизм маселелери. Салыштырма типологиядагы “үлгү тил” түшүнүгү.	2	2
3	Тилдердин салыштырма типологиясынын өсүп-өнүгүп, илимий жактан калыптанышы туурасында кыскача тарыхый маалымат.	2	2
4	Англис жана кыргыз тилдеринин тыбыштык типологиясы. Фонетикалык жана фонологиялык типология, эки тилдин фонемалык системалары. Үндүү жана үнсүз фонемалар.	2	2
5	Англис жана кыргыз тилдеринин морфологиялык системаларын салыштыруу. Эки тилдин морфологиялык бирдиктери жана аларды типологиялык салыштыруу. Сөз жана сөз түркүмдөр типологиясы. Англис жана кыргыз тилдеринин негизги сөз түркүмдөрүнүн грамматикалык категория ларын типологиялык жактан салыштыруу. Англис жана кыргыз тилдеринин синтаксистик типологиясы. Эки тилдин синтаксистик курулуштарын салыштыруу.	2	2
5	Англис жана кыргыз тилдеринин сөз тутумдарынын типологиясы. Англис жана кыргыз тилдериндеги сөз тутумдарынын структуралык-семантикалык түрлөрү, алардын типологиялык салыштыруу.	2	2

6	Англис жана кыргыз тилдериндеги сүйлөм структураларынын типологиясы. Сүйлөмдөрдү топтоштуруу типологиясы. Сүйлөмдүн коммуникативдик түрлөрүнүн типологиясы. Жөнөкөй сүйлөмдөр, жайылма сүйлөмдөр, кошмо сүйлөмдөр, алардын түрлөрүнүн типологиясы.	2	2
7	Англис жана кыргыз тилдеринин лексикалык системаларынын салыштырма типологиясы. Эки тилдеги сөз жасаш ыктарын салыштыруу, сөз жасоо каражаттарынын типологиясы	2	2
8	Англис жана кыргыз тилдериндеги сөздөрдүн семантикалык топторунун типологиясы. Англис жана кыргыз тилдеринин салыштырма типологиясы боюнча жалпы жыйынтыктар	2	2
	Баардыгы:	16 саат	16 саат

Программа Кириш бөлүмү

1. Салыштырма типология – жалпы тил илиминин тармагы. Тилдердин курулушунун жалпы мыйзам ченемдүүлүктөрү, ар бир тилдин системасындагы структуралык бөтөнчүлүктөр. Тилдердин системалык түзүлүшүндөгү шайкештиктер жана тилдердеги ошол шайкеш кубулуштарды салыштыруу маселеси. Тилдерди типологиялык жактан топтоштуруштун морфологиялык негиздери. Тилдердин типологиялык топтору жөнүндөгү жоболор, аларды талдоо маселеси.

2. Эки тилдин системалык түзүлүшүнүн өзгөчөлүктөрүн типологиялык жактан салыштырып, илимий жана практикалык жактан талдоо маселеси. Тилдердин салыштырма типологиясы жана анын жалпы тилине карата катыштык байланышы. Салыштырма типологиянын негизги багыттары: Лингвистикалык универсалийлер, салыштырма типологиядагы үлгү тил маселеси. Тилдердин системалык ички түзүлүшүнүн бөтөнчүлүктөрүн ар тараптан жана ар кандай ыкма менен салыштырып – салыштырма типологиядагы негизги маселе. Тилдерди типологиялык салыштырууда алардын системалык ички түзүлүшүнүн бирдиктерин илимий жактан талдап, мүнөздөө. Тилдик бирдиктерди типологиялык салыштырыш үчүн иргөө.

3. Тилдерди типологиялык салыштыруудагы илимий-усулдук негизги ыкмалар. Тилдерди типологиялык салыштырышта алардын синхрониялык жана диахрониялык өзгөчөлүктөрүн эске алыш. Үлгү тилдин тилдик бирдиктеринин

салыштырма типологиядагы мааниси жана алган орду. Англис жана кыргыз тилдерин типологиялык салыштырыш үчүн алардын бирдиктерин иргөө. Тилдин системалык ички түзүлүшүн айрым бөлүктөрү же иерархиялары, алардын ич ара-лык карым катыштык байланыштары, б.а. парадигматикалык жана синтагматикалык катыштар, аларды типологиялык жактан салыштырыш ыкмалары. Парадигматикалык жана синтагматикалык катыштардагы ички маанилер жана аларды типологиялык салыштырыш үчүн иргөө, ошол ички катыштык маанилерди типологиялык салыштыруу ыкмалары жана багыттары.

4. Студенттерди адистик жана кесиптик даярдоодо немис жана кыргыз тилдеринин салыштырма типологиясынын мааниси жана алган орду. Салыштырма типология жана студенттерге теориялык жана практикалык билим берүү. Салыштырма типология, анын немис тилин окутуш усулу менен карым-катышы. Англис тилин окутуштагы интерференциялык кубулуштарды четтетиш үчүн салыштырма типологиянын мааниси. Англис жана кыргыз тилдеринин салыштырма типологиясы боюнча дарстарда, практикалык сабактарда студенттерге теориялык билим берүү жана аларды илимий изилдөө иштерин жүргүзүшкө тартуу.

5. Салыштырма типологиянын тил илимин өз алдынча багыты катары калыптанышы туурасында кыскача тарыхый маалымат. Салыштырма типологиянын илимий багыт катары келип чыгышынын тарыхый шарттары, себептери жана негиздери. Тилдердин салыштырма типологиясына алгачкы чыйыр салган илимпоздор. Тарыхый-салыштырма тил илими – салыштырма типологиянын пайдубалы. Салыштырма типологиянын калыптаныш мезгилин чектерге бөлүштүрүү маселеси. 55 кылымга чейинки салыштырма типологиясы. Салыштырма типологиянын 55 кылымда өсүп-өнүгүшү, типологиянын азыркы абалы. Кыргыз салыштырма типологиясы туурасында кыскача маалымат, анын азыркы өсүп-өнүгүш багыттары, алдыда турган маселелери.

Дисциплинаны окуп-үйронүү боюнча жабдуу каражаттары:

1. лекциялардын курс
2. окуу китептери, хрестоматиялар, сөздүктөр;
3. таблицалар жана схемалар;
4. карталар;
5. фильмдер;
6. дидактикалык каражаттар.

Дисциплинаны материалдык-техникалык жактан камсыз- доо:

- атайын жабдылган аудиториялар;
- көрсөтмө куралдар;
- DVD-ойногуч;
- компьютер;
- проектор;
- CD-, DVD-дисктер.

Текшерүүнүн формалары:

Салыштырма типология курсун окутууда төмөнкү текшерүүнүн формаларын колдонсок болот:

Окуучулардын билимин баалоодогу рейтингдик баа.

Салыштырма типология дисциплинасынын аттестациясы болуп текшерүү иши жана экзамен эсептелет. Ошол эле убакта текшерүү формасы баллдык-рейтингдик моделге таянат. Ал эми жыйынтыктоочу сынакта окуучулар окуунун жүрүшүндөгү чогулткан кошумча рейтингдик баасын да алышат. (60 баллдан кем эмес).

Технологиялык картада окуунун жүрүшүндөгү текшерүүнүн формалары көрсөтүлгөн. Ар бир текшерүү белгилүү сандагы балл менен бааланат.

Текшерүү: 1) студенттердин өзүн өзү текшерүү иштери, 2) маек жүргүзүү, 3) берилген суроонун жоопторун угуу, 4) интерактивдүү көнүгүүлөр менен иштөө ж.б. аркылуу жүргүзүлөт.

Сырттан жүргүзүлгөн текшерүү ар бир өткөрүлгөн курстун бөлүктөрүндө кандай болсо жана ар бир модулда ошондой эле студенттер тарабынын өз алдынча иштерин жазуу аркылуу жүргүзүлөт.

Баардык баалар модулдар боюнча чогултулган баллдарды кошуу менен чыгарылат жана жыйынтыктоочу баа чыгарылат.

Баллдарды баага которуучу шкала төмөнкүчө:

1 модуль -30 балл	2 модуль -30 баллов	СРС-15 баллов
0-17 «канаат-тандырлык эмес»	0-17 «канаат-тандырлык эмес»	0-20 «канааттандырлык эмес»
18-22 «канаат-тандырлык»	18-22 «канаат-тандырлык»	24-30 “канааттандыр-лык”
23-24 «жакшы»	23-24 «жакшы»	30-36 «жакшы»
30 «эң жакшы»	30 «эң жакшы»	40 «эң жакшы»

Билимин баалоо:

Негизги тема боюнча 2 текшерүү иши (же тестирлөө) жана 2 өз алдынча иштөө иш.

Маанилүү себептер менен сабакты калтырган студенттер үчүн кошумча талап кылуулар:

Мугалим менен сабакты калтыруу себептери боюнча сүйлөшүү жүргүзүү, класстык текшеруу иштерин жана жазуу иштерин милдеттүү түрдө аткаруу.

Жыйынтыктоочу текшерүү:

Окуу планы боюнча 6-семестрдин акырында сынак жүргүзүлөт. Анын ичинде:

- теориялык жактан даярдыгы, курстун маселелери боюнча илимий адабияттарды колдоно билүүсү;
- милдеттүү түрдө окулуучу илимий китептер менен таанышуусу;
- өтүлгөн темалар боюнча студенттин анализ жүргүү билүүсү ооз эки сынак берүүсү менен бааланат.

Сунушталган адабияттар:

1. Абаев А.И. Отражение работы в лексико-семантической системе языка. Сб.: Ленинизм и теоретические проблемы языкознания. М., “Наука”, 1970, 232-262- беттери.
2. Аракин В.Д. Сравнительная типология английского и русского языков. М., “Просвещение”, 1989.
3. Арутюнова Н.Д. Типы языковых значений: Оценка. Событие. Факт. М., “Наука” 1988.
4. Бархударов Л.С. Уровни языковой иерархии и перевод. СБ.: татради переводчика. М. , 1969.
5. Бенвенист Э. Общая лингвистика М., “Прогресс”, 1974.
6. Будагов Р.А. История слов в истории общества. М., “Просвещение”, 1971.
7. Буранов Дж. Сравнительная типология английского и тюркских языков. М., “Высшая школа”, 1983.
8. Джапаров А. Главные члены предложения в современном киргизском языке. Фрунзе, “Мектеп”, 1964.
9. Жапаров А. Кыргыз тилинин синтаксиси. Фрунзе, “Мектеп”, 1973.
10. Зиндер Л.В. Общая фонетика. М., “Высшая школа”, 1979.
11. Кыргыз адабий тилинин грамматикасы. Фонетика жана морфология. Фрунзе, “Илим”, 1980.
12. Мещанинов И.И. Части речи и члены предложения. Л., “Наука”, 1978.
13. Принципы описания языков мира. М., “Наука”, 1976.
14. Принципы и методы семантических исследований. М., “Наука”, 1976.
15. Принципы типологического анализа языков различного строя. М., “Наука”, 1972.
16. Степанова М.Д., Чернышева И.И. Лексикология немецкого языка. М., “Высшая школа”, 1964.
17. Универсалии и типологические исследования. М., “Наука”, 1974.
18. Успенский Б.А. Структурная типология языков. М., “Наука”, 1975.
19. Уфимцева А.А. Слово в лексико-семантической системе языка. М., “Наука”, 1968.
20. Ярцева В.Н. Контрастивная лингвистика. М., “Наука”, 1981.